

Mart ayının ortasından itibaren Dünya’da hızla yayılan koronavirüs doğal olarak petrokimya sektörünü de oldukça olumsuz etkiledi. Halihazırda uzun süredir devam eden ticaret savaşları kapsamında özellikle Çin ve diğer birçok ülkenin petrol talebinde meydana gelen düşüş fiyatların geldiği seviyeler açısından petrol üreticisi ülkelerinin çoğu için sorun teşkil etmekteydi. Bu bağlamda OPEC+ olarak arzın kısıtlanması yoluna başvurulmuş ve petrol fiyatlarının yükselmesi amaçlanmıştı. Bir yandan bu uygulama devam ederken diğer yandan ABD’de kaya gazı petrolü için üretim de artmaya devam ediyor ve ABD de petrol piyasasında söz olabilmek adına fiyat rekabetine yönelmekteydi.

Bilindiği üzere bu yılın başında OPEC ve OPEC dışı ülkelerin günlük petrol üretimini 500 bin varil daha azaltma kararı devreye girmişti. Bu bağlamda kesinti, Aralık 2018’den bu yana devam eden günlük ortalama 1,2 milyon varillik kesintinin üzerine eklenerek ve Mart 2020’nin sonuna kadar uygulanması planlanmıştı. Suudi Arabistan’ın ayrıca günlük petrol üretimini gönüllü şekilde ek olarak 400 bin varil daha azaltacağı bir süreç başlamıştı. Ocak ayının sonunda ise OPEC petrol üretiminde Mart ayına kadar devam etmesi öngörülen kesintilerin Haziran ayına kadar uzatılmasını, Çin’deki korona virüsü salgını nedeniyle talebin önemli ölçüde azalması halinde üretimin daha da azaltılmasını değerlendirmeye başladı. Ocak ayında OPEC kararlarıyla birlikte OPEC’in günlük ham petrol üretimi Ocak ayında önceki aya göre 509 bin varil azalarak 28 milyon 860 bin varile geriledi. Bu dönemde, OPEC dışı ülkelerde petrol üretimi ise günlük 50 bin artışla 71 milyon 260 bin varil oldu. Ocak ayında OPEC içinde günlük ham petrol üretimini en fazla artıran ülkeler sırasıyla Suudi Arabistan, Nijerya ve Ekvator Ginesi olarak belirlendi.

Şubat ayı itibariyle etkisini artırmaya başlayan korona virüsü salgını hızlı şekilde petrol talebinde de düşüşün meydana gelmesine neden oldu. Bu gelişmenin etkisiyle OPEC, korona virüsünün Çin’de yakıt tüketimini vurması nedeniyle küresel petrol istemi ile ilgili öngörülerini aşağı çekti. Bunun yanında Ocak ayında arz kesinti kararına rağmen Suudi Arabistan ve Rusya arasında başlayan çekişme sonucu petrol arzının da artmaya başladığı gözlemlendi. OPEC, aylık raporunda yılın ilk çeyreği için büyüme öngörülerini günde 440.000 varil ya da diğer deyişle yaklaşık üçte bir oranında azalttı. Bu gelişmelerin akabinde petrol fiyatlarında sert düşüşler yaşanmaya başladı. Petrol fiyatlarının hızla düşmesi, OPEC’in en büyük ihracatçısı olan Suudi Arabistan’ı acil durum toplantısı yapmaya ve üretimde yeni kesintileri dikkate almaları için diğer üyelere ve örgütün müttefiklerine baskı yapmaya itti. Ne var ki Suudi Arabistan’ın çabaları, örgütün en önemli müttefiki olan ve düşük fiyatlarla daha kolay mücadele edebilen Rusya’nın direnişiyle karşılaştı.

Rusya’nın bu direnişi ardından OPEC+ ülkelerinin petrol arzı konusunda anlaşmaya varamaması üzerine Rusya petrol üretimini artırma mesajı verirken Suudi Arabistan ise günlük ham petrol üretimini 9,7 milyon varilden 13 milyon varile kadar yükselteceğini ve Avrupa’ya daha düşük fiyatlardan petrol satacağını açıkladı. Bu bağlamda ayrıca 1 Nisan’den itibaren müşterilerine günlük 12,3 milyon varil ham petrol tedarik edeceğini duyurdu. Başlayan fiyat savaşı ile birlikte Birleşik Arap Emirlikleri’i de Şubat ayı fiyatlarını düşürdüğünü belirtti. Bununla birlikte Irak, Basrah Light petrolü varil başına 5 dolar, Suudi Aramco, Arab Medium’u varil başına 6 dolar düşürdü. Böylece 2017 yılından bu yana sürdürülen arz kısıntılarına dair yükümlülükler bozulmuş oldu.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Veri ve grafikler güvenilirliğine inandığımız sağlam kaynaklardan derlenmiş olup, yapılan yorumlar sadece Ahlatcı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin görüşünü yansıtmaktadır. Bu bilgiler ışığında yapılan ve yapılacak olan ileriye dönük yatırımların sonuçlarından Şirketimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Ayrıca, Ahlatcı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin yazılı izni olmadıkça içeriği kısmen ya da tamamen üçüncü kişilerce hiç bir şekilde ve ortamda yayımlanamaz, iktisap edilemez, alıntı yapılamaz, kullanılamaz. İletti, gönderilen kişiye özel ve münhasırdır. İlave olarak, bu raporun gönderildiği ve yukarıdaki açıklamalarımız doğrultusunda kullanıldığı ülkelerdeki yasal düzenlemelerden kaynaklı tüm talep ve dava haklarımız saklıdır.

OPEC üyelerinin üretim kısıntısı için ortak karar alamaması, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin petrol üretimlerini artırma kararı alması ve koronavirüsün tüm Dünya'da etkisini artırıp petrole olan talebin düşmesiyle birlikte fiyatlar düşüşünü sürdürüyor. Ham petrolde bu hafta 20 Dolar seviyesinin altı tes edilirken Brent petrolde 24 Dolar seviyeleri test edildi.

Petrol fiyatlarının bütçe dengesine etkisine bakıldığında, Kuveyt, Katar ve Bahreyn petrol fiyatlarının değişimine karşı hassas ülkeler olarak öne çıkıyor. Bu üç ülkenin de 2008 krizi sonrasında petrol fiyatlarındaki düşüşle bütçe dengelerinin önemli derecede sarsıldığı görülüyor. Bahreyn'in petrol dışı bütçe gelirlerinin payı sadece %6.8, bu da ülkenin ne kadar petrole dayalı bir ekonomiğe sahip olduğunu gösteriyor. Katar'ın petrol dışı gelirlerinin payı %17.8 iken, Kuveyt'in %35.6 olarak gözükmüyor.

Petrol fiyatlarının bu denli sert düşüş göstermesi petrolde dışa bağımlı olmamız nedeniyle Türkiye'nin cari açığını dengeleyici bir unsur olsa da şirket bazında değerlendirdiğimizde özellikle Tüpraş'ın fiyatlarda hem virüs hem de fiyat savaşlarından kaynaklı bu sert düşüşten olumsuz etkilenmesine neden oluyor.

Tüpraş için petrol fiyatlarındaki aşağı yönlü sert hareketin ilk etkisi olarak stok değerlendirme zararı kaydedilmesi gösterilebilir. Bu süreçte petrol fiyatlarındaki gerileme hammadde maliyetlerini aşağıya çekmesine rağmen talepteki düşüş ise gelirlerde düşüşü meydana getirebilir. Resmi olarak duyurulmuş olmasa da basında çıkan bazı haberlerde Tüpraş koronavirüsle bağlantılı zayıf talep dolayısıyla İzmir, İzmit ve Kırıkkale rafinerilerindeki üretimi sırasıyla %50, %20 ve %50 azalttı.

Petkim'de ise petrol fiyatlarındaki gerilemenin hammadde olarak petrol türevlerinin kullanılması nedeniyle operasyonel performansına pozitif katkı sağlasa da bu katkı hem nihai ürün fiyatlarındaki gerileme hem de beklenen talep daralması nedeniyle oluşacak olumsuz etkilerle dengelenecektir.

İki şirketin de yılbaşından bu yana hisse performanslarına baktığımızda Tüpraş'ın %40.5, Petkim'in ise %20.5 değer kaybı yaşadığı gözleniyor. İki şirketin de hisselerinin değer kayıplarının virüsün etkisini artırmasıyla birlikte hız kazandığı gözleniyor. Tüpraş'ın F/DD değeri yılbaşına göre %38, Petkim'in ise %7 aşağıda olduğu gözleniyor.

Sonuç olarak önümüzdeki dönemde her iki şirketin de kar marjlarındaki değişimde belirleyici ana faktör talep koşullarındaki görünüm olacak. Bu görünümün ana belirleyicisi de şüphesiz korona virüsün etkisini kaybedeceği zaman dilimi ve yaşanan petrol fiyat savaşlarına dayalı gelişmeler olacak. Korona virüsün etkisi Haziran ayına kadar azalacak olursa kısa vadede yeniden toparlanma sağlanması için bir fırsat ortaya çıkarabilir. Çin'in virüsten kurtulma noktasına geldiği bu zamanlarda PMI verilerinde gözlenen toparlanma bu açıdan bir çok sektör için de umut kaynağı. Bu konuda Çin'in devlet rezervleri için petrol alımına başlayacak olması bir nebze de olsa petrol fiyatlarında canlanma yarattı. Fakat burada bir risk de göz ardı edilmemeli. Başta da bahsettiğimiz gibi Rusya ile Suudi Arabistan arasında yaşanan arz kesintisi krizi ve arzın artırılmasıyla petrolde depolayacak yerin neredeyse kalmaması ve fiyatların düşürülmesi süreci virüs krizi atlatılsa bile devam edecek olursa bu sektörde ikili sorundan bir tanesi devam edeceğinden kar marjları sonraki süreçte de düşük kalmaya devam edebilir. Ayrıca virüs krizinin atlatılmasından sonra küresel ekonomik faaliyet ne derecede hızlı bir toparlanma sürecine girecek bu konu da ülkeler arası değişkenlik gösterecektir.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Veri ve grafikler güvenilirliğine inandığımız sağlam kaynaklardan derlenmiş olup, yapılan yorumlar sadece Ahlatcı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin görüşünü yansıtmaktadır. Bu bilgiler ışığında yapılan ve yapılacak olan ileriye dönük yatırımların sonuçlarından Şirketimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Ayrıca, Ahlatcı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin yazılı izni olmadıkça içeriği kısmen ya da tamamen üçüncü kişilerce hiç bir şekilde ve ortamda yayımlanamaz, iktisap edilemez, alıntı yapılamaz, kullanılamaz. İletti, gönderilen kişiye özel ve münhasırdır. İlave olarak, bu raporun gönderildiği ve yukarıdaki açıklamalarımız doğrultusunda kullanıldığı ülkelerdeki yasal düzenlemelerden kaynaklı tüm talep ve dava haklarımız saklıdır

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Veri ve grafikler güvenilirliğine inandığımız sağlam kaynaklardan derlenmiş olup, yapılan yorumlar sadece Ahlatcı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin görüşünü yansıtmaktadır. Bu bilgiler ışığında yapılan ve yapılacak olan ileriye dönük yatırımların sonuçlarından Şirketimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Ayrıca, Ahlatcı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin yazılı izni olmadıkça içeriği kısmen ya da tamamen üçüncü kişilerce hiç bir şekilde ve ortamda yayınlanamaz, iktisap edilemez, alıntı yapılamaz, kullanılamaz. İleti, gönderilen kişiye özel ve münhasırdır. İlave olarak, bu raporun gönderildiği ve yukarıdaki açıklamalarımız doğrultusunda kullanıldığı ülkelerdeki yasal düzenlemelerden kaynaklı tüm talep ve dava haklarımız saklıdır